

V Bruselu dne 27.2.2023
COM(2023) 96 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 ze dne 12. ledna 2005 o statistice Společenství týkající se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic

1. Úvod

Hlavním účelem nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 ze dne 12. ledna 2005 o statistice Společenství týkající se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic¹ je stanovit společná pravidla a normy kvality pro systematickou tvorbu statistik EU v těchto třech oblastech.

Podle článku 12 musí Komise předložit Evropskému parlamentu a Radě první zprávu o provádění nařízení do 28. února 2018 a poté každých pět let. Zpráva má zejména:

- 1) vyhodnotit kvalitu údajů týkajících se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic;
- 2) posoudit přínos těchto statistických informací pro EU, členské státy, poskytovatele a uživatele v porovnání s jejich náklady;
- 3) identifikovat oblasti, které je třeba zlepšit, a případné nezbytné změny vyplývající z výsledků hodnocení.

Tato zpráva zkoumá nejdůležitější aspekty provádění nařízení (ES) č. 184/2005 členskými státy a opatření přijatá Komisí k zajištění vysoké kvality evropských statistik platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic.

2. PROVÁDĚCÍ OPATŘENÍ

Od přijetí nařízení (ES) č. 184/2005 Komise přijala tyto právní akty:

- 1) nařízení Komise (ES) č. 601/2006²;
- 2) nařízení Komise (ES) č. 602/2006³;
- 3) nařízení Komise (ES) č. 1055/2008⁴;
- 4) nařízení Komise (ES) č. 707/2009⁵;
- 5) nařízení Komise (EU) č. 555/2012⁶;
- 6) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/505⁷.

¹ Úř. věst. L 35, 8.2.2005, s. 23.

² Nařízení Komise (ES) č. 601/2006 ze dne 18. dubna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005, pokud jde o formát a postup pro předávání údajů (Úř. věst. L 106, 19.4.2006, s. 7).

³ Nařízení Komise (ES) č. 602/2006 ze dne 18. dubna 2006, kterým se upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 aktualizací požadavků na údaje (Úř. věst. L 106, 19.4.2006, s. 10).

⁴ Nařízení Komise (ES) č. 1055/2008 ze dne 27. října 2008, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005, pokud jde o kritéria kvality a podávání zpráv o kvalitě v oblasti statistiky platební bilance (Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 3).

⁵ Nařízení Komise (ES) č. 707/2009 ze dne 5. srpna 2009, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 o statistice Společenství týkající se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic, pokud jde o aktualizaci požadavků na údaje (Úř. věst. L 204, 6.8.2009, s. 3).

⁶ Nařízení Komise (EU) č. 555/2012 ze dne 22. června 2012, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 o statistice Společenství týkající se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic, pokud jde o aktualizaci požadavků na údaje a definic (Úř. věst. L 166, 27.6.2012, s. 22).

⁷ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/505 ze dne 19. prosince 2018, kterým se mění příloha I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005, pokud jde o úroveň geografického členění (Úř. věst. L 85, 27.3.2019, s. 1).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1013⁸, kterým se mění nařízení (ES) č. 184/2005, uvedlo toto nařízení do souladu s články 290 a 291 SFEU tím, že prováděcí pravomoci svěřené Komisi uvedeným nařízením nahradilo pravomocí přijímat akty v přenesené pravomoci a prováděcí akty.

Výše uvedené právní akty ukládají členským státům požadovaný formát a postup pro předkládání údajů Eurostatu, aktualizaci požadavků na údaje a časový plán a kritéria kvality vnitrostátních zpráv o kvalitě. Šesté vydání Manuálu k sestavení platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí (BPM6) Mezinárodního měnového fondu (MMF) zveřejněné v roce 2009 kromě toho poskytuje koncepční rámec pro sestavování statistik platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí členskými zeměmi MMF. Stanoví jednotné definice a klasifikace, jejichž účelem je vytvořit společný základ pro shromažďování a sestavování údajů o vnějším vývoji a umožnit srovnání údajů z různých zemí. Na evropské úrovni jsou požadavky, které musí statistika platební bilance splňovat, stanoveny v nařízení Komise (ES) č. 555/2012, kterým se mění nařízení (ES) č. 184/2005.

3. HLAVNÍ DOTČENÉ DATOVÉ SADY

Statistika platební bilance poskytuje komplexní informace o transakcích mezi vykazujícím hospodářstvím a zbytkem světa. Nařízení (ES) č. 184/2005 se zabývá shromažďováním těchto pěti datových sad:

- měsíční statistiky platební bilance,
- čtvrtletní statistiky platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí,
- roční statistiky mezinárodního obchodu službami,
- transakcí přímých zahraničních investic (včetně důchodů),
- stavů přímých zahraničních investic.

Pro každou z těchto datových sad Eurostat shromažďuje údaje z členských států a používá je k vypracování souhrnných údajů EU, které jsou zveřejňovány spolu s údaji jednotlivých členských států v referenční databázi Eurostatu online.

Měsíční údaje o platební bilanci a první čtvrtletní předběžné ukazatele platební bilance odvozené z měsíčních odhadů jsou k dispozici sedm týdnů po skončení sledovaného období. První odhady čtvrtletní platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí jsou vydávány čtrnáct týdnů po skončení sledovaného období. Čtvrtletní platební bilance zahrnuje mnohem širší spektrum informací než měsíční předběžné odhady a obsahuje více podrobností. Pokud jde o finanční stránku, souběžné a konzistentní sestavování finančního účtu platební bilance, investičních příjmů a investiční pozice vůči zahraničí posiluje kvalitu čtvrtletních odhadů a umožňuje úplnější analýzu přeshraničních vztahů. Čtvrtletní platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí zahrnuje také geografické členění hlavních hospodářských partnerů, zejména nejdůležitějších rozvinutých a rozvíjejících se ekonomik.

Kromě čtvrtletních zpráv jsou jednou ročně zveřejňovány podrobnější statistiky mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic. Roční údaje o přímých zahraničních investicích obsahují více informací než čtvrtletní údaje, protože zahrnují roční účetní závěrky podniků. Díky většímu množství informací a úplnější kontrole kvality přímých zahraničních

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1013 ze dne 8. června 2016, kterým se mění nařízení (ES) č. 184/2005 o statistice Společenství týkající se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic (Úř. věst. L 171, 29.6.2016, s. 144).

investic je možné vypočítat různé složky jejich změn a také příjmy z nich. Důležitým zlepšením je to, že Eurostat zavedl pro členské státy sběr údajů o přímých investičních pozicích ze zahraničí podle konečného investujícího hospodářství. Cílem tohoto dobrovolného sběru dat je ukázat „skutečný“ původ přímých zahraničních investic – konečného investora. Roční údaje o mezinárodním obchodu službami jsou rozčleněny podle komplexního seznamu položek služeb a geografického členění úrovně Geo 5. Členské státy předkládají údaje devět měsíců po skončení sledovaného období a zveřejňují je přibližně o dva a půl až tři měsíce později. Roční statistika přímých zahraničních investic zahrnuje údaje o tocích a stavech podle typu nástroje, partnerské země a hospodářské činnosti. Kromě toho se požaduje samostatná statistika přímých zahraničních investic pro rezidentské jednotky zvláštního určení. Členské státy poskytují údaje devět měsíců po skončení sledovaného období a zveřejňují je přibližně o tři měsíce později.

4. KVALITA VYPRACOVANÝCH STATISTIK

Podle čl. 4 odst. 2 nařízení (ES) č. 184/2005 musí členské státy předložit Komisi zprávu o kvalitě předávaných údajů. V čl. 4 odst. 4 se dále uvádí, že kvalita údajů předávaných Eurostatu se má vyhodnotit na základě zpráv o kvalitě za pomoci Výboru pro Evropský statistický systém (ESSC). Následující analýza se týká výsledků posledních dostupných zpráv o kvalitě (tj. zpráv za rok 2022, které se vztahují k údajům předloženým členskými státy v roce 2021).

4.1 Metodická spolehlivost a statistické postupy

Metodická spolehlivost a statistické postupy, pojmy, definice a praxe používané při sestavování statistiky platební bilance, mezinárodního obchodu službami, přímých zahraničních investic a investiční pozice vůči zahraničí jsou v širokém souladu se zásadami a pokyny uvedenými v manuálu BPM6, přičemž se zohledňují zvláštnosti pro sestavování souhrnných ukazatelů pro EU a eurozónu dohodnuté na úrovni EU.

4.2 Včasnost a dochvilnost

Dochvilnost měsíční a čtvrtletní platební bilance, čtvrtletní investiční pozice vůči zahraničí, roční statistiky mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic se v porovnání s předchozí zprávou o kvalitě za rok 2021, která se týkala údajů za rok 2020, zhoršila, přičemž další čtyři členské státy dodaly své datové sady až po stanoveném termínu.

4.3 Relevantnost

Vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 184/2005 mělo reagovat na potřeby uživatelů dat, je důležité analyzovat, jak tyto údaje využívají, a určit, jaké přínosy pro ně statistika platební bilance má.

Statistiky platební bilance jsou intenzivně využívány příslušnými vnitrostátními a mezinárodními institucemi pro účely tvorby politik. Tyto statistiky využívají Evropská komise a Rada, Evropská centrální banka (ECB) a Eurosystem, MMF, Banka pro mezinárodní platby (BIS), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a skupiny G7 a G20.

Statistika platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí se využívá pro účely měnové politiky. V kombinaci s dalšími ukazateli se statistika o výměně zboží a služeb používá k posouzení inflačního tlaku vnější poptávky na dotyčná hospodářství a ke kvantifikaci příspěvku čistého vývozu k hrubému domácímu produktu. Údaje o platební bilanci a investiční pozici vůči zahraničí se používají také k posouzení udržitelnosti salda zahraničního obchodu vnitrostátních hospodářství s vlastní měnou nebo měnové unie (např. eurozóny), do níž tato hospodářství patří, a možných tlaků na směnný kurz. Kromě toho se údaje o platební bilanci a

investiční pozici vůči zahraničí hojně využívají v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze.

Statistika platební bilance je také součástí konvergenčních zpráv vypracovávaných a zveřejňovaných Evropskou komisí a ECB o jednotlivých členských státech, které se dosud neúčastní hospodářské a měnové unie (HMU).

Články 143 a 144 Smlouvy o fungování Evropské unie se výslovně týkají platební bilance a ukládají Komisi povinnost pravidelně informovat Radu o jejím vývoji v členských státech, které se HMU neúčastní.

Vývoj běžných účtů v jednotlivých členských státech se analyzuje v souvislosti s jejich konkurenceschopností, zatímco statistika přímých a portfoliových investic se používá k analýze atraktivity členských států pro zahraniční investory.

Statistika platební bilance by měla být v souladu s dalšími klíčovými statistikami sestavovanými v souvisejících statistických oblastech s významem pro EU, jako jsou:

- hrubý domácí produkt (zahrnující přeshraniční transakce se zbožím a službami) včetně rychlých odhadů, pro které jsou nezbytné měsíční ukazatele platební bilance,
- hrubý národní důchod (zahrnující přeshraniční transakce se zbožím a službami a také příjmy),
- zbylé účty nerezidentů v EU a v eurozóně v čtvrtletních sektorových účtech včetně finančních účtů.

Kromě hlavních souhrnů jsou pro některé uživatele zvláště významné i následující konkrétní položky:

- podrobné informace o mezinárodním obchodu službami, každoročně zveřejňované Eurostatem, jsou důležité pro obchodní jednání a stanovení celní politiky,
- geografické členění statistiky platební bilance pomáhá při sledování interakcí mezi státy EU a třetími zeměmi,
- složení finančních toků a stavů (co se týče přímých investic, portfoliových a ostatních investic) je cenné pro hodnocení finanční stability,
- podrobné informace o tocích přímých zahraničních investic jsou důležité pro měření stupně otevřenosti některých trhů nebo pro posouzení stupně celkové ziskovosti investovaného kapitálu přímých investic pomocí statistik o příjmech a pozicích.

Členové pracovní skupiny pro platební bilanci uznávají, že provádění nařízení (ES) č. 184/2005 vyvolalo řadu změn, které v několika hlediscích zlepšily kvalitu statistiky platební bilance. Při hodnocení přínosů tohoto nařízení pro vnitrostátní subjekty zpracovávající údaje a uživatele byli členové pracovní skupiny pro platební bilanci požádáni, aby udělili body v rozmezí od jedné do pěti (jeden bod znamená nejmenší přínosy, pět bodů nejvyšší), přičemž výsledky jsou následující:

- Průměrný počet bodů za dostupnost podrobnějších údajů o platební bilanci, mezinárodním obchodu službami a přímých zahraničních investicích pro uživatele údajů je 3,8.
- Průměrný počet bodů za dostupnost údajů o platební bilanci, mezinárodním obchodu službami a přímých zahraničních investicích z hlediska větší včasnosti a dochvilnosti je 3,9.
- Průměrný počet bodů za lepší konzistentnost mezi údaji o platební bilanci a údaji z národních účtů je 4,4.

Pracovní skupina pro platební bilanci dále konstatovala, že metodické změny a nové standardy manuálu BPM6, jakož i zvýšená pozornost věnovaná údajům o investiční pozici vůči zahraničí, které byly na úrovni EU zavedeny v roce 2014 nařízením Komise (EU) č. 555/2012, přinesly uživatelům statistických údajů zapojeným do makroekonomické politiky a ekonomického výzkumu přehlednost a důležité dodatečné informace. Dalším uznávaným přínosem je skutečnost, že toto nařízení zlepšilo srovnatelnost a konzistentnost údajů mezi jednotlivými členskými státy.

Při analýze úplnosti údajů zaznamenala pracovní skupina pro platební bilanci mírné zlepšení ve srovnání s předchozí zprávou o kvalitě, zejména u údajů o čtvrtletní platební bilanci a přímých zahraničních investicích. Pokud jde o měsíční a čtvrtletní platební bilanci a čtvrtletní investiční pozici vůči zahraničí, všech 27 členských států splnilo ve sledovaných měsících roku 2021 požadavky na 100 %. Úplnost údajů týkajících se statistiky mezinárodního obchodu službami byla v průměru 99 %. Průměrná míra úplnosti údajů v EU byla odhadnuta na 98 % jak pro toky přímých zahraničních investic, tak pro jejich stavy.

4.4 Dostupnost

Údaje jsou rovněž k dispozici na veřejných internetových stránkách a jsou k nim připojeny příslušné metainformace, s výjimkou určitých omezení způsobených vnitrostátními politikami pro šíření informací, které se vztahují na vnitrostátní údaje a údaje zasílané Eurostatu. Eurostat ve své veřejné databázi zveřejňuje tyto měsíční a čtvrtletní údaje o platební bilanci, čtvrtletní investiční pozici vůči zahraničí a revaluaci, roční statistiku mezinárodního obchodu službami a údaje o přímých zahraničních investicích.

Zlepšila se dostupnost údajů pro konečné uživatele, přičemž 23 členských států považuje za zveřejnitelné 100 % hlavních položek čtvrtletní platební bilance a 24 členských států takto schvaluje čtvrtletní investiční pozici vůči zahraničí. Některé členské státy označují své vnitrostátní údaje jako „nezveřejnitelné“ nebo „důvěrné“. Tato okolnost omezuje hodnotu statistických informací, které lze uživatelům poskytnout.

Údaje o platební bilanci, investiční pozici vůči zahraničí, mezinárodním obchodu službami a přímých zahraničních investicích obecně slouží širokému okruhu uživatelů. Jsou široce využívány při vytváření politik EU, při makroekonomických analýzách prováděných podniky a akademickými uživateli a také širokou veřejností.

4.5 Přesnost a spolehlivost

Na účtech zboží, služeb a druhotných důchodů byly u měsíční i čtvrtletní platební bilance zaznamenány poměrně malé revize. Účet prvotních důchodů byl revizemi ovlivněn více, zejména v důsledku příjmů z přímých investic. Je tomu tak částečně proto, že informace o přímých investicích a složkách důchodů z nich jsou úplnější na ročním základě, kdy jsou k dispozici roční účetní závěrky společností. Střední hodnoty revizí byly obecně vyšší u položek finančního účtu než u položek běžného účtu, zatímco objem revizí ovlivňujících hlavní položky investiční pozice vůči zahraničí byl mnohem méně významný než u platební bilance.

4.6 Soudržnost a srovnatelnost

4.6.1 Vnitřní nerozpornost

Soulad s pravidly integrity je celkově uspokojivý. V čtvrtletních a ročních údajích o mezinárodním obchodu službami a přímých zahraničních investicích nejsou téměř žádné rozpory. Jak se ukazuje v souvislosti s běžným účtem a investiční pozicí vůči zahraničí, členské

státy vyvinuly značné úsilí, aby rozsah chyb a opomenutí snížily. V některých případech je však jejich rozsah stále značný⁹.

4.6.2 Vnější nerozpornost

Celková situace v EU, pokud jde o soulad mezi statistikou platební bilance a statistikou mezinárodního obchodu zbožím, zůstává dobrá, přičemž rozpory se obvykle vysvětlují metodickými rozdíly vyplývajícími ze dvou různých standardů pro zaznamenávání (BPM6 a IMTS 2010). V řadě členských států lze pozorovat úplný nebo velmi dobrý soulad mezi běžným účtem platební bilance a národními účty, zatímco v některých jiných členských státech existují rozdíly, někdy i značné. Eurostat a členské státy zjistily několik důvodů pro nesrovnalosti, např. různé postupy výpočtu, různé zdroje údajů, vliv ročníků a revizí, jakož i různý výklad statistických manuálů a příruček. Společné úsilí členských států, ECB a Eurostatu by mohlo pomoci tyto nesrovnalosti v budoucích kolech sestavování¹⁰ minimalizovat.

4.6.3 Asymetrie

Asymetrie uvnitř EU zůstávají problematické. Relativní asymetrie v obchodu se službami pro celkový objem služeb členských států vykázaly medián 10 %. Nejvyšší medián je u finančních služeb (24 %), následují telekomunikační, počítačové a informační služby (22 %). U složek běžného účtu zůstaly v průběhu času poměrně stabilní a u toků přímých investic se dokonce mírně zvýšily. Přetrvávající dvoustranné asymetrie a asymetrie na úrovni souhrnných ukazatelů uvnitř EU – tedy rozpory mezi statistikami vykazovanými členskými státy a partnerskými členskými státy – vedly k otázkám ohledně interpretace statistik ze strany jejich uživatelů. Bilaterální asymetrie, asymetrie uvnitř EU i asymetrie mimo EU mají negativní dopad na míru srovnatelnosti mezi zeměmi a hospodářskými zónami a na celkovou kvalitu údajů. Snížení těchto asymetrií by bylo významným krokem ke zvýšení důvěry v oficiální statistiky.

4.7 Tvorba a šíření statistik platební bilance během omezení volného pohybu osob v důsledku onemocnění COVID-19

Dopad pandemie COVID-19 na oficiální statistiku se týká zejména centrálních bank a národních statistických úřadů. Zpracovatelé statistik byli konfrontováni s nedostatky ve zdrojových údajích, které v důsledku pandemie začaly představovat problém, a skrze změny v metodologii se podíleli na řešení souvisejících problémů. Sestavování statistik platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí bylo kvůli dopadu onemocnění COVID-19 na respondenty obtížnější. Údaje proto byly méně porovnatelné v rámci různých časových období a/nebo méně reprezentativní. Imputace chybějících hodnot byla založena na dodatečných zdrojích dat, úpravách metodiky výběru nebo statistických technikách. Přesnost agregátů EU, zpoždění v dostupnosti zdrojů pro oficiální statistiky a větší nejistota a revize údajů¹¹ představovaly pro zpracovatele a uživatele statistik výzvu. Přesnost a spolehlivost byly nejvíce ovlivněny na začátku pandemie, kdy ještě nebyla dobře zavedena zmírňující opatření.

⁹ [Zpráva o kvalitě statistiky platební bilance, investiční pozice vůči zahraničí, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic – vydání pro rok 2022.](#)

¹⁰ V lednu 2022 ECB a Eurostat poprvé Výboru pro měnovou a finanční statistiku a statistiku platební bilance předložily společnou zprávu ECB a Eurostatu o nesrovnalostech mezi běžným účtem platební bilance a národními účty týkajícími se čtvrtletních finančních a nefinančních účtů. Tato práce by měla dále podpořit úsilí, které v této souvislosti vyvíjejí osoby provádějící výpočty na vnitrostátní úrovni.

¹¹ Eurostat a ECB zveřejnily metodické sdělení pro členské státy ohledně toho, jak se s těmito výzvami vypořádat, s názvem: „Guidance on the compilation of balance of payments statistics in the context of the COVID-19 crisis“ (Pokyny k sestavování statistiky platební bilance v souvislosti s krizí COVID-19), Eurostat, ředitelství C, oddělení C5 – Integrované globální účty a platební bilance – Evropská centrální banka, generální ředitelství, odbor statistiky – vnější statistiky a sektorových účtů, 1. července 2020.

5. NÁKLADY A ZÁTĚŽ SPOJENÉ SE STATISTIKOU PLATEBNÍ BILANCE

Při sestavování statistik platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic národní sestavovatelé uvedli, že používají údaje z primárních statistik, například celní údaje, údaje ze šetření o obchodu zbožím uvnitř Společenství, údaje z obchodních rejstříků a daňové správy, údaje o nemovitostech nebo statistiky cestovního ruchu. Pro členské státy je obtížné odlišit specifické náklady na shromažďování a poskytování údajů požadovaných nařízením (ES) č. 184/2005 od celkových nákladů vzniklých při shromažďování údajů pro jiné účely.

Pracovní skupina pro platební bilanci odhaduje, že objem přímých osobních nákladů nutných k tvorbě a šíření statistiky platební bilance v EU činí přibližně 557 ekvivalentů plného pracovního úvazku (na základě informací od devatenácti členských států). Při rozdělení odpovědí podle dílčích složek platební bilance je nejvytíženějším souborem dat čtvrtletní platební bilance, která využívá 60,2 % zdrojů, následuje měsíční statistika platební bilance (19,7 %), mezinárodní obchod službami (11,9 %) a přímé zahraniční investice (8,1 %).

Ze zpětné vazby od členských států vyplývá, že pokud by se údaje Eurostatu v důsledku nařízení (ES) č. 184/2005 nepředkládaly, možné úspory by představovaly 13,2 % ekvivalentů plného úvazku. Údaje o platební bilanci jsou rovněž potřebné pro vnitrostátní účely a členské státy je shromažďovaly již před vstupem nařízení v platnost. To znamená, že k plnění jeho požadavků jsou další zdroje nutné jen v omezené míře. Je také nutno mít na paměti, že požadavky nařízení (ES) č. 184/2005 a žádosti o údaje od jiných vnitrostátních a mezinárodních organizací, zejména od Evropské centrální banky a MMF, se navzájem významně překrývají. Údaje vypracované členskými státy speciálně pro účely nařízení (ES) č. 184/2005 se od jiných údajů vypracovaných za účelem splnění ostatních požadavků na údaje nijak neliší.

V případě „ostatních nákladů“ byly členské státy požádány, aby posoudily důsledky průzkumů *ad hoc*.

Pokud jde o zátěž, kterou shromažďování údajů o platební bilanci, mezinárodním obchodu službami a přímých zahraničních investicích představuje pro respondenty, několik členských států uvedlo, že náklady na odpovědi respondentů v průzkumech odhadují na 1,4 milionu EUR (průzkumy v oblasti informačních technologií) a 22,8 milionu EUR (úplné pokrytí dílčích složek platební bilance). Členské státy rovněž uvedly, že průzkumy představují větší pracovní zátěž pro malé a střední podniky, na které se mohou vztahovat různé oznamovací povinnosti.

Od poslední zprávy o provádění zveřejněné 26. ledna 2018 podpořil Eurostat členské státy v oblasti zavádění koncepcí a metod makroekonomické statistiky včetně statistiky platební bilance částkou 1,7 milionu EUR.

6. OBLASTI PRO MOŽNÁ ZLEPŠENÍ A ZMĚNY

Členské státy obecně zdůraznily význam mezinárodní spolupráce. Byla oceněna úloha Eurostatu, který pracovní skupině pro platební bilanci poskytuje fórum pro strukturovanou výměnu názorů a sdílení zkušeností a osvědčených postupů v záležitostech souvisejících s nařízením (ES) č. 184/2005. Celkově lze říci, že získaná zpětná vazba povzbudila Eurostat k další spolupráci s partnerskými mezinárodními organizacemi s cílem sjednotit požadavky na překládání údajů a koncepce a metodiku v různých statistických oblastech. Některé členské státy zdůrazňují potřebu vytvořit pokyny k výkladu statistických manuálů a pokynů, což potvrzuje význam metodického poradenství Eurostatu k výkladu evropského systému účtů 2010 (ESA 2010) a manuálu BPM6 ve spolupráci s ECB.

Kromě toho členské státy upřednostňovaly, aby mezinárodní pokyny umožnily respondentům používat jako zdroj údajů své podnikové účetnictví. V tomto ohledu Eurostat vypracoval pokyny, jak připravovat statistické odhady podle účetních standardů IFRS 16, a zajistil, aby odhady odpovídaly podmínkám systému ESA 2010 a manuálu BPM6. Členské státy požadují zjednodušení statistických pojmů, které by snížilo náklady a administrativní zátěž. Během procesu aktualizace manuálu BPM6 Eurostat pravidelně informuje členské státy o všech relevantních změnách a vyzývá je k účasti na globálních konzultacích.

Členské státy jsou navíc nakloněny podpoře a sdílení údajů těch subjektů, které rozvíjejí nové podniky ve více zemích. Další práce v oblasti kryptoaktiv, finančních technologií, makléřů online nebo rezervačních platform pro ubytování online by možné mezery v datech odstranila.

Několik členských států zdůraznilo význam širšího využívání a výměny mikroekonomických a makroekonomických dat na vnitrostátní i mezinárodní úrovni. V tomto ohledu se budoucí legislativní akt, který členským státům umožní sdílet údaje s nečlenskými zeměmi, jeví jako přínosný. Například údaje potřebné pro sestavování statistiky přímých zahraničních investic jsou v současné době zahrnuty v národních rámcích pro sběr statistických údajů, které mají v závislosti na přístupu konkrétní země různou podobu. Má se za to, že přímé zahraniční investice splňují podmínky pro rozsáhlý systém sdílení údajů a centralizovaný systém výkaznictví pro nadnárodní podniky. Mělo by být posouzeno, zda by integrovaný rámec výkaznictví v bankovním sektoru (IReF) vytvořil standardizované řešení pro systém výkaznictví v zemích eurozóny.

Některé členské státy se domnívají, že by stálo za to prozkoumat možnost většího využívání administrativních údajů na evropské úrovni. Eurostat například diskutoval s pracovní skupinou pro platební bilanci o možnosti použít v rámci sektoru služeb údaje ze systému výměny informací o DPH (VIES) pro úpravu celkového objemu služeb uvnitř EU a o použití údajů ze zjednodušeného jednoho správního místa a jednotného správního místa v rámci kategorií sektoru služeb pro účely platební bilance.

Pokud jde o stávající požadavky na údaje, členské státy jsou pro zachování stávajících povinností a pro to, aby se v krátkodobém a střednědobém horizontu zabránilo změně nařízení (ES) č. 184/2005. Současný sběr měsíčních údajů byl označen jako zatěžující a bylo navrženo snížit jeho podrobnost. Vzhledem k tomu, že zavedení podrobnějšího rozpisu by znamenalo mnohem vyšší náklady, bylo rovněž navrženo, aby se od této možnosti v této fázi upustilo. Podrobnější členění by také mohlo znamenat získávání více údajů, které menší členské státy označily jako důvěrné.

Některé členské státy se vyslovily pro možné jednotné předkládání údajů z důvodu šetření nákladů. Eurostat proto získává údaje od členských států a předává je partnerským mezinárodním organizacím.

7. ZÁVĚRY

Nařízení (ES) č. 184/2005 přispělo k dalšímu sjednocení statistiky platební bilance, investiční pozice vůči zahraničí, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic v celé EU, ke zvýšení aktuálnosti údajů a k poskytnutí podrobnějších údajů jejich uživatelům.

Členské státy zdůraznily, že měsíční sběr údajů je považován za zatěžující a zjišťování nových proměnných by znamenalo vyšší náklady pro zpracovatele statistik a zpravodajské jednotky. Byly vyjádřeny určité obavy, že se kvalita měsíční platební bilance nezlepší. Upřednostňovaným přístupem členských států je v krátkodobém a střednědobém horizontu nařízení (ES) č. 184/2005 neměnit.

Celkově jsou výsledky ohledně významu spolupráce mezi členskými státy, Eurostatem a partnerskými mezinárodními organizacemi v členských státech poměrně konzistentní. Prostřednictvím své pracovní skupiny pro platební bilanci poskytuje Eurostat zejména fórum, které spolu s členskými státy podporuje tvorbu politik založených na důkazech a skrze poskytování spolehlivých údajů o platební bilanci, mezinárodním obchodu službami a přímých zahraničních investicích také podporuje makroekonomický rozvoj.